

CYFARFOD:	PWYLLGOR IAITH
DYDDIAD:	25 Ionawr 2022
TEITL:	Ymgynghoriad Llywodraeth Cymru: Cynllun Tai Cymunedau Cymraeg
AWDUR:	Gwenllian Williams Ymgynghorydd Iaith
PWRPAS YR ADRODDIAD	Cyflwyno papurau'r Ymgynghoriad a gwahodd sylwadau gan yr aelodau ar gynnwys y ddogfen. Bydd yr Uned Iaith yn llunio ymateb i'r ymgynghoriad ar sail y sylwadau a dderbynnir. Dogfennau'r ymgynghoriad i weld drwy'r linc isod: Cynllun Tai Cymunedau Cymraeg LLYW.CYMRU

1. Cefndir

- 1.1 Mae Llywodraeth Cymru yn ymgynghori ar ddogfen sydd yn nodi eu bwriadau ar gyfer mynd i'r afael a'r sefyllfa dai yng nghadarnleoedd y Gymraeg.
- 1.2 Mae'n adeiladu ar ganfyddiadau gwaith a wnaed yng Ngwynedd a Mon ac hefyd ar ganfyddiadau adroddiad Dr Simon Brooks a gyhoeddwyd yn 2021, *Ail Gartrefi: datblygu polisïau newydd yng Nghymru*.
- 1.3 Mae hefyd yn fodd o gyflawni'r ymrwymïadau sydd wedi eu gwneud yn y Cytundeb Cydweithredu rhwng y Llywodraeth a Phlaid Cymru a gyhoeddwy'r ddiwedd y llynedd ac fel rhan o Raglen Llywodraethu Llywodraeth Cymru - [Rhaglen lywodraethu | LLYW.CYMRU](#)
- 1.4 Mae'r Rhaglen Lywodraethu yn ymrwmo i bedwar cam allweddol sy'n ymwneud â fforddiadwyedd:
- Adeiladu 20,000 o gartrefi cymdeithasol carbon-isel newydd i'w rhentu.
  - Creu Cynllun Tai Cymunedau Cymraeg.
  - Cadw'r cynnydd o 1% yn y Dreth Trafodiadau Tir a godir ar bryniannau ail gartrefi.
  - Archwilio a datblygu mesurau treth, cynllunio a thai effeithiol – a allai gynnwys cyfraddau lleol i'r Dreth Trafodiadau Tir – i sicrhau bod buddiannau pobl leol yn cael eu gwarchod.

1.5 Mae'r ddogfen ymgynghori yn nodi nifer o ymyraethau posib, dan y teitlau canlynol:

- Mentrau cymdeithasol a chwmnïau cydweithredol a arweinir gan y gymuned
- Busnesau cymdeithasol: y sector twristiaeth
- Grŵp Llywio Gwerthwyr Tai
- Llysgenhadon Diwylliannol
- Comisiwn ar gymunedau Cymraeg
- Ardaloedd o ddiddordeb a sensitifrwydd sylweddol
- Tai, Gwaith ac Iaith
- Ymyriadau Presennol Llywodraeth Cymru
  - Rhaglen Arfor
  - Bwrdd Crwn Economi a'r Iaith
- Enwau Lleoedd

2. Cwestiynau'r Ymgynghoriad

Mae nifer o gwestiynau yn cael eu gofyn o dan y penawdau uchod, ac i'w gweld ar y ffurflen ymateb sydd i'w gweld ar wefan y Llywodraeth [Cynllun Tai Cymunedau Cymraeg | LLYW.CYMRU](#)

3. Yr hyn a geisir gan y Pwyllgor?

Gofynnir i'r aelodau ddarllen dogfennau'r ymgynghoriad a chynnig unrhyw farn a sylwadau fyddai yn helpu'r Ymgynghorwyr Iaith lunio ymateb i'r ymgynghoriad.